

Melléklet

a Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálata közgyűlésének 2023. május 31-i ülése 4. pontjához

4.1. napirend: A 2023. évi munkaterv

Tisztelt Közgyűlés!

A 2023. évi munkatervet az egyes tevékenységek típusa szerinti csoportosításban mutatjuk be.

1. Határtani kutatások

A CESCI alapítása óta foglalkozik a határon átnyúló együttműködések tudományos megalapozásával. Ennek keretében rendezvényeket szervezünk, éves rendszerességgel jelentjük meg a Cross-Border Review című tudományos folyóiratunkat, és részt veszünk nemzetközi kutatói hálózatokban. 2023-ban szeretnénk tovább erősíteni ez irányú tevékenységeinket. E téren különös figyelmet tervezünk fordítani, az elnökünk, dr. Fejes Zsuzsanna által vezetett, a CESCI és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem közös határtani kutatócsoportjának (HEK) erősítésére, nemzetközi kutatási pályázatainak kidolgozására. A CESCI munkatársai közül Benczi Melinda, Gyelník Teodor és Ocskay Gyula vesz részt közvetlenül a csoport tudományos munkájában.

Ezenkívül továbbra is részt veszünk két Erasmus+ Jean Monnet projekt megvalósításában: a Strasbourgi Egyetem vezetésével megvalósuló Frontem (Frontiers in Motion) projekt célja 5 európai határtérség összehasonlító vizsgálata a határmenedzsment és a határészlelés szempontjából. Egyesületünk a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel közösen a magyar-román határra vonatkozóan végezte el a vizsgálatokat, amelynek eredményeit 2023-ban fogjuk publikálni és bemutatni különböző szakmai rendezvényeken. A kanadai Victoria Egyetem által vezetett konzorcium a határok biztonsági funkcióival foglalkozik. Ennek keretében módunk van a közép-európai határokkal kapcsolatos adatbázis fejlesztésére.

E tevékenységek elsődleges hozadéka, hogy a különböző releváns diszciplínák hazai és közép-európai szereplőit szervezzük közös műhelybe, hogy kutatásaikkal tudományos háttérrel biztosítsanak a gyakorlati fejlesztésekhez, miközben a kutatóműhely fel tudja használni a CESCI tevékenységéből származó gyakorlati következtetéseket.

2. Határon átnyúló tervezés és programozás

Egyesületünk fő tevékenységét hagyományosan a (főként határon átnyúló) tervezési, programozási feladatok jelentik.

A 2014-2020-as költségvetési időszakhoz kapcsolódó, több magyar részvételű határ menti, illetve transznacionális program értékelésében is fontos szerepet tölt be a CESCI. Ezek közül, a KKM-en belül

működő Irányító Hatóság kérésére részvételünkkel a magyar-szlovák, a magyar-szerb, és a magyar-horvát CBC-programok hatáselemzése kezdődött meg 2022-ben, mely feladatok jócskán áthúzódnak a 2023-as évre is, illetve a magyar-szlovák-ukrán-román CBC-program hatáselemzése indul meg várhatóan 2023-ban.

Hasonlóképpen számítunk arra, hogy a két állam együttműködési megállapodása nyomán a magyar-szlovén határtérségben elindítandó program előkészítésében is lesz szerepünk.

Részt veszünk továbbá ETT-s tervezési munkákban is. A Tisza ETT Revital I. projektje kapcsán a beomlott aknaszlatinai (Ukrajna) sóbánya és térségének revitalizációját segítő tervhez járulunk hozzá. A Via Carpatia ETT számára pedig egy gömöri turisztikai akcióterv kidolgozásában segítünk.

A Külgazdasági és Külügyminisztériumban folyó külgazdasági tevékenység egyik fontos, dinamikus eleme a határaink mentén, illetve a Kárpát-medencében zajló városi, illetve térségi fejlesztési programok, döntéstámogató helyzetfeltárások, koncepciók, projektlisták, programok és akciótervek megalapozása, összeállítása, megvalósításuk folyamatos gondozása. Ehhez az előre gyakran nehezen tervezhető, állandó feladathoz a CESCI 2017 óta nyújt egyfajta állandó szakmai „háttérintézményi” támogatást a minisztérium aktuális kérései szerint.

Ezek, a jellemzően rövid határidejű, nagy és speciális erőforrás igényű, szakmai megalapozó feladatok várhatóan 2023 során is folyamatosak lesznek. Jelen tudásunk szerint a szlovákiai Ipolyság városra vonatkozóan kell majd egy határon átnyúló fejlesztési koncepciót kidolgoznunk. Ezenkívül a korábban elkészített dokumentumok utógondozása, valamint a magyarországi városi térségek határon átnyúló hatásait érintő elemző munka elvégzése merülhet fel feladatként.

3. Határon átnyúló intézményfejlesztés

A CESCI európai szinten elismert szakértője a határon átnyúló kormányzásnak és intézményfejlesztésnek. Ennek keretében évek óta támogatjuk az európai nemzeti közlekedési hatóságok európai területi társulásának alapítási folyamatát. Az alapításra már évekkel ezelőtt sor kerülhetett volna, de az alapító tagok összetétele folyamatosan változik. Ennek megfelelően az újabb tagok nemzeti jogrendjének megfelelően nyújtunk tanácsadási támogatást a hálózat tagjainak. Várható, hogy a bejegyzésre 2023-ban sem fog sor kerülni.

A CESCI 2009-es megalakulása óta fontos szerepet tölt be a magyar részvételű ETT-k alapításában, szakmai támogatásában, a rájuk vonatkozó hazai és EU-s szintű szakpolitikák alakításában. Ez a szerteágazó tevékenységünk 2023-ban is folyamatos lesz, magában foglalva a szakpolitikai szint illetékeseivel való rendszeres szakmai egyeztetést, az egyes ETT-ktől érkező egyedi kérések teljesítését (pl. jogi tanácsadás, tematikus térképek elkészítése, konferenciárésztételek stb.), valamint újabb társulások alapítását. 2022-óta az éves ETT-műhelyek lebonyolításához már nem csupán szakmai, hanem szervezési és anyagi segítséget is nyújtunk. Továbbá fenn kell tartanunk az ETT-monitor (amely egy információs platform a magyarországi érdekeltségű európai területi társulásokat érintően – magyarul és angolul) fejlesztésére, naprakészen tartására irányuló tevékenységeinket. A 2023-as tervek közt szerepel magyar részvételű ETT-k meglátogatása, szakmai tevékenységeik monitoringja, személyre szabott tanácsadói szintű megtámogatása, továbbá a magyar részvételű ETT-k nemzetközi láthatóságának javításához való szakmai hozzájárulás.

4. Szakpolitikai támogatás

Egyesületünk átfogó módon nyújt szakpolitikai támogatást mind nemzeti, mind uniós szinten a határon átnyúló együttműködésekkel érintő témákban. 2021 óta ezt a két legjelentősebb szakmai szervezettel, az Európai Határrégiók Egyesületével (AEBR) és a MOT-tal közösen is végezzük, aminek az alapját a 2021. október 7-én Strasbourgban aláírt közös nyilatkozat adja. A két másik egyesülettel való együttműködésünk egyébként is szoros, részt veszünk a közgyűléseiken és szakmai rendezvényeiken is, de szeretnénk közösen indulni uniós beszerzéseken és pályázatokon is.

Aktív tagjai vagyunk az EUREGHA-hálózatnak, amelyen belül a határon átnyúló egészségügyi együttműködéssel, valamint az európai egészségügyi digitális térrel foglalkozó munkacsoportok munkájában veszünk részt, továbbá e vonatkozásban is számolunk közös pályázási tevékenységgel.

A CESCI megszokott feladatai közt szerepel a hazai minisztériumok, illetve határ menti, együttműködésben érintett szereplők (helyi és területi önkormányzatok, intézmények, ETT-k stb.) általános szakmai, szakpolitika-véleményezési, -alakítási támogatása (uniós, és nemzeti szinteken egyaránt). E feladatok az új tervezési időszak megvalósítási szakaszba lépésével, 2023-ban is jelentkeznek majd, különös tekintettel a TOP Monitoring Bizottságban betöltött szerepünkre, a Schengeni rendelet felülvizsgálatához kapcsolódóan, illetve a Gazdaságfejlesztési Zónák tervezett tevékenységeinek határon átnyúló aspektusaival összefüggésben.

A szervezet tudatosan részt vesz a Duna-medencéhez kapcsolódó fejlesztéspolitika alakításában is. A Duna Stratégia 10-es prioritási területén belül a határon átnyúló kapacitásfejlesztés és együttműködés témájában aktív szerepet játszunk, mind a tárcaközi munkacsoport, mind a prioritási terület munkacsoportjának munkáján keresztül. Rendszeresen készítünk szakmai háttéranyagokat, és részt veszünk a Duna-régió fejlesztéspolitikáját érintő szakmai és szakpolitikai rendezvényeken.

Emellett aktívan igyekszünk részt venni a nyugat-balkáni határon átnyúló kormányzati hálózat munkájában is.

2023-ban is folytatódik a határrégiókban tapasztalható jogi és adminisztratív akadályok elhárítása érdekében a DG REGIO által életre hívott és az AEBR által menedzselte európai projekt, a b-solutions. Az AEBR megkeresése alapján népszerűsítettük az újabb b-solutions felhívást; továbbá az év során részt veszünk számos eset feltárásában, illetve az akadálymentesítési javaslatok kidolgozásában.

A szlovák-magyar határon átnyúló program keretében, 2023-ban kezdhethetjük el a CESCI Carpathiával közösen annak a hatéves stratégiai projektnek a megvalósítását, amelynek célja a két ország között meglévő jogi és adminisztratív természetű akadályok feltárása és azok szisztematikus felszámolása. Ez a feladat, amellett, hogy szervesen illeszkedik a CESCI stratégiai céljaihoz, a munkaszervezet számára jelentős szakmai kihívással és erőforrásigénnyel jelentkezik majd a következő évek során.

5. Tudásmegosztás

Szervezetünk fontos célja az érzékenyítés, szakmai eredményeink állandó disszeminációja, a határ menti együttműködésben érintett helyi, regionális, nemzeti és közösségi szintű szereplők közti közvetítés. Ennek keretében 2023-ban is szándékunkban áll a Nagyvárad Folyamat (mely 2012 óta járul hozzá, a román-magyar együttműködés javításához), illetve a Szentgotthárd/Monošter Fórum (mely 2015 óta szolgálja a szlovén-magyar párbeszédet) kezdeményezéseinek fenntartása. Emellett rendszeres szakmai támogatást nyújtunk a magyar határtérségek fejlesztését célul kitűző hallgatók

képzésében is. E tevékenységek (pl.: tagi szolgáltatások, helyi szereplőket célzó rendezvények, kiadványok stb.) szintén kötnek majd le erőforrásokat 2023 során is.

Immár rendszeresnek mondható, hogy a hazai egyetemeken munkatársaink szakmai előadásokat tartanak a hallgatók részére, és a Pálfi István Alapítvány ösztöndíjasait is segítjük mentorálással.

A tudásátadás további platformjait jelentik a negyedéves rendszerességgel megjelenő hírleveleink (egyesületi, tagi és ETT-hírlevelek, tájékoztatások).

Szintén a tudásmegosztást szolgálják a tagjaink számára szervezett tanulmányutak, mely hagyományt 2023-ban is folytatni kívánunk.

6. Szervezetfejlesztés, társadalmi felelősségvállalás

2023-ban is folyamatosan és tudatosan törekszünk a munkaszervezet operatív működésének professzionalizálására. Emellett munkatársaink egyéni tudását is folyamatosan fejlesztjük, mind szakmai, mind nyelvi értelemben.

A társadalmi felelősségvállalás terén a közhasznú tevékenységeinken kívül is jelentős lépéseket tettünk az utóbbi években. Ezirányú törekvéseink 2023-ban is folyamatosak lesznek, a felmerülő lehetőségek és (a CESCI által kielégíthető) szükségletek szerint.